

Svar på skriftligt spörsmål SSS 73/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om informationsskyldighet i samband med kandidatuppställningen vid kommunalval

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 73/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Mäkelä Outi /saml:

Är det möjligt att ändra vallagen så att valombuden måste underrätta dem som meddelat sin avsikt att kandidera om huruvida de antas till listan innan kandidatlistan för kommunalvalet lämnas in?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt 183 § i vallagen (714/1998) tillämpas inte bestämmelserna i föreningslagen angående ogiltighet och klander av en förenings beslut på sådana beslut som partierna eller deras krets-, bas- eller övriga organisationer fattat i fråga om uppställande av kandidater vid val och förfaranden i anslutning till detta eller i fråga om kandidatansökningar. I 35 § 2 mom. i vallagen föreskrivs däremot att det inte ankommer på myndigheten att granska på vilket sätt man har verkställt medlemsmötet och uppställandet av kandidater jämte därtill hörande förfaranden inom partiet eller dess krets- eller basorganisation eller annan organisation eller inom en förening som företräder partimedlemmarna i kommunen.

Enligt den juridiska litteraturen (Tarasti-Jääskeläinen, Vaali- ja puoluelainsäädäntö, sjätte upplagan 2014) är syftet med dessa specialbestämmelser att förhindra att man med rättsmedel enligt föreningslagen för partiernas interna beslut om uppställande av kandidater till allmän domstol för avgörande, vilket – när man beaktar överklagande till högre rättsinstanser – med mycket stor sannolikhet skulle leda till att det inte finns något lagakraftvunnet avgörande i ärendet när sammanställningen av kandidatlistorna enligt vallagen ska fastställas den 31 dagen före valdagen. I förlängningen skulle detta leda till stor osäkerhet i kandidaternas valkampanjer och i synnerhet bland de röstberättigade då de inte skulle ha säkra uppgifter om vem som kandiderar i valet.

Förbud mot att överklaga gäller föreningars beslut av alla slag och därtill hörande förfaranden. Det omfattar även de beslut som partiets valombud fattar för partiets räkning och i partiets namn.

Partiernas eget uppställande av kandidater och därtill hörande förfaranden är partiernas, som också är registrerade föreningar och därmed omfattas av föreningslagens tillämpningsområde, interna angelägenheter. Om det finns något att åtgärda i förfarandena, torde det bäst hanteras genom att ändra partiets stadgor, andra anvisningar eller verksamhetsätt. Jag anser det inte

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 73/2017 rd

nödvändigt att införa sådana bestämmelser i vallagen som ytterligare skulle inskränka partiernas interna uppställande av kandidater.

Helsingfors 30.3.2017

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström